

Υπηρεσίες Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για τυφλούς και άτομα με περιορισμένη όραση:

Η εμπειρία της Βιβλιοθήκης του
Πανεπιστημίου Μακεδονίας από το
ευρωπαϊκό πρόγραμμα ACCELERATE

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ACCELERATE: Open Information Day

Nicosia, Cyprus 2001

Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: ο ρόλος τους

- Καλύπτουν τις ανάγκες
  - του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού
  - των φοιτητών

χωρίς καμία διάκριση.

- Δίνουν πρόσβαση στην πληροφορία
  - σε έντυπη μορφή
  - σε ψηφιακή μορφή

Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: εκπληρώνουν πλήρως το ρόλο τους;

Όχι, διότι υπάρχουν άνθρωποι που δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στο έντυπο και ψηφιακό υλικό λόγω

- *τυφλότητας*
- *φυσικής αναπηρίας*
- *μαθησιακής δυσκολίας*

Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: γιατί δεν προσαρμόζουν τις υπηρεσίες τους;

- Αγνοούν την ύπαρξη των εν δυνάμει χρηστών τους με προβλήματα όρασης
- Αγνοούν τις σύγχρονες υποστηρικτικές τεχνολογίες και τους τρόπους που παρέχεται πρόσβαση στις πληροφορίες με εναλλακτικές μορφές και μεθόδους

Θεσσαλονίκη, 1998

- στην περιφέρεια Θεσσαλονίκης υπήρχαν 1030 άτομα που είχαν πάνω από 95% ποσοστό αναπηρίας στην όραση
- Στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ήταν εγγεγραμμένοι τέσσερις τυφλοί φοιτητές και φοιτήτριες

Θεσσαλονίκη, 1998

- στην περιοχή της Θεσσαλονίκης οι υπηρεσίες που προσφέρονταν στα άτομα με προβλήματα όρασης κρίνονταν απογοητευτικές
- υπήρχαν δυνατότητες σε μια βιβλιοθήκη με ικανοποιητική δικτυακή και υπολογιστική υποδομή να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες σε άτομα με προβλήματα όρασης

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ACCELERATE

Access to the Modern **L**ibrary **S**ervices for the
Blind and **P**artially **S**ighted People

- Πρόγραμμα: Leonardo da Vinci
- Ανάδοχος: Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου
Μακεδονίας
- Έναρξη: Φεβρουάριος 2000
- Διάρκεια: 18 μήνες

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ACCELERATE: Open Information Day

Nicosia, Cyprus 2001

Εναλλακτικές μορφές έντυπου υλικού

- Έντυπο υλικό σε μορφή Braille
- ηχογραφημένο υλικό σε ταινίες και κασέτες (“ομιλούντα” βιβλία)
- έντυπο υλικό σε μεγαλογράμματη γραφή

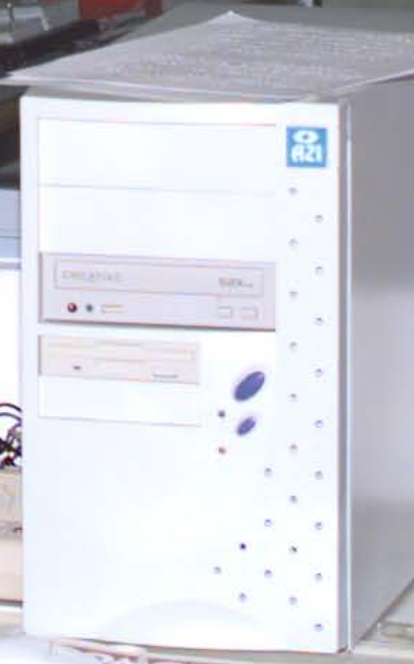
Πρέπει οι Βιβλιοθήκες να μετατρέψουν το υλικό τους σε κάποια εναλλακτική μορφή;

ΟΧΙ!

Η σύγχρονη τεχνολογία των μικροπολογιστών έχει ενσωματώσει όλες τις προγενέστερες υποστηρικτικές τεχνολογίες δίνοντας τη δυνατότητα πρόσληψης ενός γραπτού κειμένου με:

- την **αφή** μέσω της μετατροπής του σε γραφή Braille
- την **ακοή** μέσω της μετατροπής του ομιλία
- την **όραση** μέσω της μετατροπής του σε μεγαλογράμματη γραφή

Ο σταθμός εργασίας της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

- Ηλεκτρονικός υπολογιστής με σύνδεση στο Internet
- Λογισμικό ανάγνωσης οθόνης
- Μονάδα σύνθεσης ελληνικής φωνής
- Ανανεούμενη πινακίδα Braille

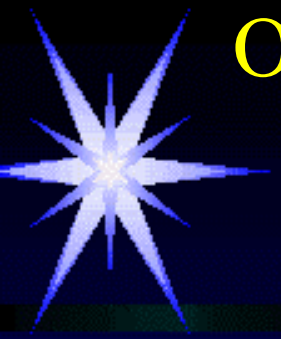

Ο σταθμός εργασίας της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

- Λογισμικό δραστηκής μεγέθυνσης οθόνης
- Σαρωτής βιβλίων
- Λογισμικό οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR)
- Εκτυπωτής Braille με ηχομονωτικό περιβλημα

Ο σταθμός διασφαλίζει από μόνος του την ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης;

- Γνωρίζουν οι εν δυνάμει χρήστες με προβλήματα όρασης την εγκατάσταση του σταθμού εργασίας;
- Γνωρίζει το προσωπικό της βιβλιοθήκης τον τρόπο με τον οποίο θα προσεγγίζει έναν τυφλό;
- Υπάρχει ειδική σήμανση που θα διευκολύνει ένα άτομο με προβλήματα όρασης να κατευθυνθεί στο σταθμό εργασίας;

Ο σταθμός διασφαλίζει από μόνος του την
ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες της
βιβλιοθήκης;

ΟΧΙ!

Απαιτείται ολοκληρωμένος στρατηγικός
σχεδιασμός και ένα πολυεπίπεδο πακέτο
συνοδευτικών μέτρων προσβασιμότητας

Σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων

Η ομάδα θα απαρτίζεται από:

- μέλη της Διοίκησης της Βιβλιοθήκης
- πληροφορικούς της Βιβλιοθήκης
- δυνητικούς χρήστες του σταθμού εργασίας
- εξωτερικούς συμβούλους
- μέλη της Διοίκησης του ακαδημαϊκού ιδρύματος

Ο ρόλος της ομάδας εμπειρογνωμόνων

- Έλεγχος υπάρχοντος εξοπλισμού
- Εντοπισμός προβλημάτων προσπελασιμότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων
- συλλογή στοιχείων για προβλήματα προσβασιμότητας στις πηγές πληροφόρησης

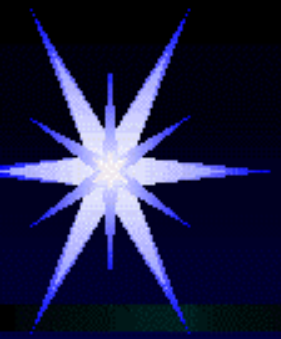

Ο ρόλος της ομάδας εμπειρογνομόνων

- Δημοσιοποίηση της πρόθεσης εγκατάστασης του σταθμού
- Εντοπισμός του προσωπικού της Βιβλιοθήκης που θα εμπλακεί και ανάθεση συγκεκριμένων καθηκόντων

Περίπτωση Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Στην ομάδα συμμετέχουν οι εταίροι του έργου
ACCELERATE:

- Προσωπικό της Βιβλιοθήκης και της Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Βιβλιοθήκη Karl-Franzens του Πανεπιστημίου του Graz (Αυστρία)
- Το Τμήμα Πληροφορικής για τους τυφλούς του Πανεπιστημίου του Linz

Περίπτωση Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Στην ομάδα συμμετέχουν οι εταίροι του έργου
ACCELERATE:

- δυνητικοί χρήστες από την κοινότητα τυφλών Βορείου Ελλάδας
- Polyplano Euroconsultants
- η Εθελοντική Ομάδα Θεσσαλονίκης
- η Ομοσπονδία Ολλανδικών Βιβλιοθηκών για Τυφλούς

Εμπόδια πρόσβασης

- Μονάδες εισόδου Η/Υ (πληκτρολόγιο, ποντίκι)
- Μονάδες εξόδου Η/Υ (οθόνη, απλή εκτύπωση)
- Περιβάλλον (φυσική προσπελασιμότητα)
- Τεκμηρίωση / Υποστήριξη / Εκπαίδευση (εξοπλισμός και εναλλακτικές μορφές τεκμηρίων)

ΙΣΟΤΙΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

σημαίνει και

μια σειρά μέτρων και πρωτοβουλιών
που πρέπει να ληφθούν σε ένα
ευρύτερο πανεπιστημιακό επίπεδο

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ACCELERATE: Open Information Day

Nicosia, Cyprus 2001

Υπηρεσία υποδοχής και υποστήριξης

- Υποστηρίζει την ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Αναλύει το διδακτικό υλικό και το μετατρέπει σε εναλλακτικές μορφές
- Συνεργάζεται με συγγραφείς και εκδότες
- Παρέχει υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης και κοινωνικής αλληλεγγύης
- Έχει την ευθύνη σε οργανωτικά και διοικητικά θέματα της υπηρεσίας

Συμπεράσματα

- Απαιτούνται συντονισμένες και διαρκείς ενέργειες και προσπάθειες πολλών φορέων και υπηρεσιών
- Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες οφείλουν τουλάχιστον να μελετήσουν το θέμα της άρσης των εμποδίων προσβασιμότητας από τα άτομα με ειδικές ανάγκες και να προχωρήσουν σε μια σταδιακή εφαρμογή τους (προσβάσιμες πηγές πληροφόρησης, προσβάσιμες ιστοσελίδες)

Ιστοσελίδα έργου ACCELERATE:

<http://www.lib.uom.gr/accelerate/>

Πλήρες κείμενο ανακοίνωσης:

<http://www.lib.uom.gr/greek/bib9ath.html>

Ειδικές ανάγκες ή ειδικές δυνάμεις;

<http://www.disabled.gr/gr-arts/13pana~1.htm>

